

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ
ДИРЕКЦИЯ “ОСИГУРЯВАНЕ И КРАТКОСРОЧНИ ПЛАЩАНИЯ”

Изх. № 91-01-97
Дата 04.04.2014 г.

**ДО ДИРЕКТОРИТЕ НА
ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПОДЕЛЕНИЯ
НА НАЦИОНАЛНИЯ
ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ**

ОТНОСНО: Изменения и допълнения на Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица и изменения на Наредбата за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски.

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

С Постановление № 33 от 19 февруари 2014 г. е изменена и допълнена Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица, а с Постановление № 28 от 19 февруари 2014 г. е изменена Наредбата за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски. Постановленията са обнародвани в **ДВ бр. 17 от 28.02.2014 г.** Във връзка с тези изменения и допълнения е необходимо да се има предвид следното:

I. В Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица са направени следните изменения и допълнения:

1. Член 3, ал. 1 придобива следната редакция: “Осигурителните вноски се дължат авансово върху осигурителния доход съгласно чл. 6, ал. 7 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) и се внасят до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят. За осигурителен доход на самоосигуряващо се лице, което е избрало да се осигурява и за общо заболяване и майчинство, се счита доходът, върху който авансово са внесени осигурителни вноски до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят”.

Новата редакция е във връзка с Решение № 8660 от 17.06.2013 г. на Върховния административен съд (ВАС) (Обн. ДВ бр. 94 от 2013 г.), с което е обявена за нищожна разпоредбата на чл. 3, ал. 1, изречение последно от наредбата, според което, когато осигурителните вноски са внесени след 25-то число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят, за избран осигурителен доход се счита минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година.

Във връзка с Решението, следва да се има предвид, че за осигурителен доход на самоосигуряващото се лице, което е избрало да се осигурява за общо заболяване и майчинство, се счита доходът, определен с декларация обр. № 1 “Данни за осигуреното лице”, върху който са внесени дължимите осигурителни вноски, независимо от датата на внасяне – преди или след 25-то число на месеца следващ този, за който се отнасят вноските.

Когато осигурителните вноски не са внесени в дължимия, съгласно декларация обр. № 1 размер, самоосигуряващото се лице не се счита за осигурено по смисъла на § 1, ал. 1, т. 3, изр. 3 от ДР на КСО, с произтичащите от това последици с оглед ползването на осигурителни права (Това не изключва прилагането на указателно писмо № 91-01-71 от 11.03.2013 г. на НОИ.).

В тази връзка следва да се има предвид, че осигурителният доход, върху който се дължат авансови осигурителни вноски, може да бъде увеличаван или намаляван чрез коригиране на декларация обр. № 1 не по-късно от 30 април на годината, следваща годината, за която се отнасят вноските. След определянето на окончателния размер на осигурителния доход по реда на чл. 6, ал. 8 от КСО и настъпването на падежа на задължението за окончателните осигурителни вноски, отпада основанието за определяне на нови задължения за авансови осигурителни вноски.

Във връзка с изложеното, следва да имате предвид:

- когато е постановен отказ за отпускане на парично обезщетение, поради това че осигурителните вноски не са внесени в дължимия размер за месеца на правото, разпоредбата за отказ се отменя по искане на лицето, направено в 3-годишния давностен срок, ако вноските са внесени в този срок върху осигурителен доход, деклариран (коригиран) с декларация, обр. № 1 до 30 април на годината, следваща годината, за която се отнасят вноските;

- когато паричното обезщетение е изчислено от минималната работна заплата за страната за съответния период или от минималния осигурителен доход за самоосигуряващото се лице, поради това че осигурителните вноски не са били внесени върху осигурителния доход, определен с декларация, обр. № 1 и/или в срока по чл. 3, ал. 1 от наредбата, то следва да бъде преизчислено по искане на лицето, направено в 3-годишния давностен срок, ако вноските са внесени в този срок върху осигурителния доход, деклариран (коригиран) с декларация, обр. № 1 до 30 април на годината, следваща годината, за която се отнасят вноските;

- в случаите, когато осигурителният доход е коригиран до 30 април на годината, следваща годината, за която се отнасят вноските, паричните обезщетения се преизчисляват в съответствие с този доход, ако вноските върху него са внесени в 3-годишния давностен срок и в този срок е направено искане от лицето.

2. С изменението на чл. 3, ал. 3 от наредбата (в сила от 01.01.2014 г.) тази разпоредба се допълва, като се регламентира, че самоосигуряващите се лица, осигурени за общо заболяване и майчинство не внасят осигурителни вноски за периодите, през които са получавали и парични обезщетения при осиновяване на дете от 2- до 5-годишна възраст, както и когато през тези периоди не са имали право на парично обезщетение.

3. Съгласно изменението на чл. 3, ал. 4 от наредбата (в сила от 01.01.2014 г.), лицата, осигурени само за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт, дължат осигурителни вноски за периодите на временна неработоспособност, бременност и раждане, отглеждане на малко дете или при осиновяване на дете от 2- до 5-годишна възраст.

4. С изменението на член 4, ал. 2, изр. първо от наредбата, обхватът на разпоредбата се разширява, като тя обхваща не само случаите, когато самоосигуряващи се лица работят по трудови правоотношения, но и случаите, когато те извършват дейност, за която подлежат на осигуряване на всички основания по чл. 4, ал. 1 и 2 от КСО.

5. Изменението на чл. 19б от наредбата се свързва с отмяната на чл. 13, ал. 4 от нея, от 01.05.2013 г. (ДВ бр. 33 от 2013 г.), от която дата е отменено основанието за осигуряване на служителите, изпратени за участие в международни мисии по реда на Закона за Министерството на вътрешните работи.

II. Във връзка с измененията на Наредбата за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски е необходимо да се има предвид следното:

1. С изменението на чл. 1, ал. 5 от наредбата, в сила от 01.01.2014 г., се възпроизвежда новата редакция на чл. 4, ал. 1, т. 7 от КСО. В кръга на лицата са добавени управителите на клоновете на търговските дружества и на едноличните търговци и членовете на съветите на директорите на търговските дружества. Управителите на клоновете на търговските дружества и на едноличните търговци се включват в осигуряването по чл. 4, ал. 1, т. 7 от КСО от 01.01.2014 г.

2. Измененията на чл. 1, ал. 8, т. 8, 10, 11 и 13 от наредбата са редакционни и не променят установената практика. В осигурителния доход, от който се изчисляват паричните обезщетения и пенсиите по държавното обществено осигуряване, не се включва стойността на паричните или предметни награди и отличия по чл. 240, ал. 1 - 4 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, и чл. 126, 128, 133, 134 и чл. 135, ал. 1 от Правилника за прилагането му, съответно стойността на отличията по чл. 88 от Закона за държавния служител, стойността на отличията и наградите по чл. 303 и 305 от Закона за съдебната власт и стойността на наградите по чл. 30 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража.

ДИРЕКТОР :
ДАНИЕЛА АСЕНОВА